

ERDEI MAGYARÁG

Felkészítők

Kádár Miklós

üggetlen politikai napilap, megjelenik minden nap. Szerkesztő.
ségi órák: este 5-től 10-ig. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea
Nagyvárad, Pista Mihai Vitézzel (Nagyipiac) 4. Telefon: 380.

Ara 1 lej

III. évfolyam 278. sz.

1934 Október 9.

Kedd

Nem verték le a spanyol forradalmat

Barcelona és Bilbao környékén több helyen kikiáltották a proletárdiktatúrát
Asturiában repülőgépen bombákat dobálnak a sztrájkoló bányászok közé

Madrid, oktt. 7
Spanyolországban a helyzet változatlanul komoly. A forradalom országsszerűen tovább dühög. Szombat délután egy külföldi távirati irodán azt a hírt közölték, hogy Barcelonában a hadsereg leverte a kommunista felkelőt. Ez a hír azonban nem bizonyult valósnak, sőt Barcelona és Bilbao környékén a lakosság több helyen kikiáltotta a kommunizmust.

Asturiában a véres harcok változatlanul tovább tartanak. A katonaság mindenütt gépfegyverrel és ágyúkkal lö a sztrájkolókra. Az asturiai szénbányavidéken

repülőgépek jelentek meg és bombákat hajigáltak a sztrájkoló bányászok közé.

A Lerroux-kormány szombat délután minisztertanácsot tartott, amely után a belügy-

miniszter rádiószózatot intézett az összes tisztviselőkhöz. A miniszter felszólította a közhivatalnokokat, hogy jelenjenek meg munkahelyeiken, mert aki nem jelentkezik azt a kormány elmozdítja.

Madridban a helyzet aránylag nyugodt. Néhány vendéglő kinyitott, úgy hogy az élelmezés biztosítva van legalább is azok számára, akik kimerészkednek az utcára.

Mussolini nagy beszéde az olasz rádióban

„A leszerelési konferencia halott, feltámasztani nem lehet.” „Németországnak vissza kell térnie Gen-be”

Milánó okt. 7
Mussolini olasz miniszterelnök szombat délután 5 órakor félórás beszédet tartott az olasz rádióban, amelyet közvetített a magyar, német, osztrák, USA, Argentína és Uruguay rádióleadó is.

Az olasz miniszterelnök nagyhatású beszédét azzal kezdte, hogy három napig járta Felső-Olaszországot, és a látottakkal meg van elégedve. Kijelentette, hogy az a fogadtatás, amelyet Milano készített számára nem lepi meg, de meglepi, mert most érzi, hogy élete teljesen össze van forrva Milánóval, amelynek vége egész Olaszország végét jelentené.

— Fekete ingesek, olaszok és ti minden népek, tengeren és hegveken túl halljátok pár perces szavam. Ot évvel ezelőtt itt ezen a helyen egy templom oszlopai omlottak össze,

ez a kapitalizmus és a liberalizmus volt.

Egyetlen menekülés a munkásság számára, ha belép a fascióba.

— Amikor Bariban beszéltem ezelőtt két évvel, mondtam tovább beszédét Mussolinin, — ígéret tettem, hogy garantálom a pontos fizetését és éleltheletőségét. Most is állítom azt, hogy ennek az ígéretnek szót

százezerben megfeleltem. De ennek egyetlen feltétele az volt, hogy

a munkásság lépjen be a fascista pártba. 1949-ben a fascizmus forradalom volt, amely a jövő építés reményében rombolt, ma ott tartunk, hogy ugyanez a fasció csak épít.

Németország nélkül nincs európai együttműködés.

— Itt vagyok előttem, — tért a Duce a külpolitikára — szavamot hallgatja barát és ellenség. Politikai szózatom első bekezdését az Adrián túl élő néphez küldöm, amellyel a világháborúban együtt győztünk Piavenal. Barátság szükséges, amely barátságot ezelőtt husz évvel 600.000 hős olasz katona halálával pecsételtük meg. De ki kell jelentenem, hogy

amint az ellenségeinkből lettek a legjobb barátaink, úgy legjobb bajtársainból lehetnek legádázabb ellenségeink.

— Németország nélkül nem képzelhetek el európai együttműködést. Számolni kell ezzel a nagyhatalommal és annak súlyával. A népszövetség csak úgy teljes, ha

Genfben is tudatára ébrednek, hogy Németország helye ott van, ahol a népek sorait irányítja.

— Svájccal való barátságunk a legmelegebb. Neki meg kell őriznie az olasz Svájc nemzetiségét így marad meg legjobban a béke utjain.

November elején dől el a Francia—olasz barátság kérdése.

Mussolini ezután hosszasan beszélt a Franciaországgal való tárgyalásokról.

— Meg kell állapítanom, hogy Franciaországgal a viszony az utolsó hat hónapban feltűnően javult. De végleg minden október végén, vagy november elején fog eldőlni. Addig várunk, de ki kell jelentenem, hogy

Olaszország külpolitikájában az olasz népnek is van beleszólása és bármit tennék, előbb veletek fogom megbeszélni.

Majd a Duce áttért a leszerelési konferenciára.

— A leszerelési konferencia halott. Hiába akarja Henderson feltámasztani. Olyan Lázár az, amelyet hiába költönek. Egy második Krisztus kellene feltámasztásához. Nagyon mélyen el van temetve a hadihajók és az ágyuk alatt.

Olajág és szurony

— A jövő nem kétséges, — fejezte be szavait a Duce, — a jövő az olasz facizmusé, amint ezt bizonyította az elmúlt évtized. De hangsúlyozom, hogy mégsem egészen tőlünk függ, hanem az egyes államok békeakaratán.

Ha lesz béke, de igazságos, akkor az olasz milícia lesz az első, amely puskája végére olajágat tűz, de ha nem lesz, akkor szintén első leszünk, akik puskánk végére szuronyt tűzünk.

— **Etvágytalanságnál,** gyomorhurutnál, gasztrikus láznál, bélrekedésnél, emésztési renyheségnél, anyagcserezavaroknál, csalánkiütésnél és bőrvizketésnél a természetes „**Ferenc József**” keserűvíz rendbehozza a gyomor és a belek működését s megszabadítja a testet a felgyülemlett rothadó anyagoktól.

A sibiui (nagyszebeni) DISCOM vezetőjének rejtélyes eltűnése

Sibiu (Nagyszeben) okt. 7.
Rejtélyes eltűnés tartja izgalomban szombat óta Sibiu (Nagyszeben) közönségét. A DISCOM társaság megbízottja szombaton reggel nem jelentkezett hivatalában. A hivatalban feltűnt az egyébként pontos ember távolléte és lakására küldöttek, ahol azonban szintén nem találták. A rendőrség most a legerélyesebb nyomozást vezette be, mert attól tartanak, hogy a tisztviselő banditák kezei közé került, akik kirabolták és meggyilkolták.

Kérje mindenütt a **GOLF** borotva-pengőt!

(az acélipar legteljesebb alkotása)
és öröme lesz a borotválkozásban.
Vezérképviselői: Friedman Armin, Oradea,
Promenad Eminescu 16.

Győzött a III. kerület Párisban

Paris okt. 7.
A III. kerületi FC Párisban turázó csapata szombaton a Club Français Paris csapatával mérkőzött és azt 3:1 (1:1) arányban győzte le.

Omnia Mozo

Kettős műsor:

1. Valcerháboru
2. Kalandorok királynője

vasárnap 6 és 9 órákor. — Helyárak 18, 16, 11 lej.

RADIOMŰSOR

HÉTFŐ

BUCURESTI. 12. Vizálási jelentés, Déli zene. 12.45. Előadások hírei. Tőzsde. Könnyű zene. 13.15. Beszélőújság. 13.40. Könnyű zene. 17. Rádiózenekar 18. Időjelzés, időjárás, beszélőújság. 18-15. Rádiózenekar. 19. Rádióegyetem felolvasás. 19.20. Gramofonlemez. 19.45. Felolvasás. 20.45. Adhansiu János énekel. 21.05. Morsky schrmelnégyes. 22.35. Vendéglői zene. 23. Beszélőújság. 23.25. Vendéglői zene.

BUDAPEST. 6.45. Torna. Utána: Hanglemez. 9.45. Hírek. 10. Felolvasás. 11.40. Felolvasás. 11.10. Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12. Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12.05. Budai György és cigányzenekara. 12.30. Hírek. 13.20. Pontos időjelzés, időjárás- és vizálási jelentés. 13.30. Weidinger Ede szalonzenekara. 14.40. Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhírek. 16. A rádió diákléírójára. 16.45. Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 17. Maróthi Magda énekel zongorakísérettel. 17.40. Repülők és tankok harca. Julier Ferenc előadása. 18.20. Eduardo Bianco tangózenekara. 19.20. Aladdin doktor. Felolvasás. 20.20. A honvédség zenekara. 21.40. Hírek, időjárásjelentés. 22. Farkas Jenő és cigányzenekara muzsikál. Szántó Gyula énekel. 23. Dr. Fritz Lachmann németnyelvű előadása. 23.15. Takács Jenő zongorázik.

Kivágandó és összegyűjtendő

Igazoló szelvény,
az Erdélyi Magyarság
ajándéktombolájához.

1934 október 1—20-ig.

Aki 20 szelvényt összegyűjt, részt vesz a tombolában.

Folyik a rendőrtisztviselők elbocsájtása

Bucuresti, okt. 7.
A rendőrségi tisztviselők kinevezésnek revíziója tovább folyik. Október hatodikán a következő rendőrtisztviselőket bocsátották el: Stroia Gheorghe, a sibiui (nagyszebeni) rendőrség titkára, Joanic Nicolae, Pitești rendőrkvesztora. Nemes Joan, Odorhei (Székelyudvarhely) rendőrkvesztora, Apostolescu Juliu sefkomisár a fővárosi rendőrségen, Munteanu

Gheorghe a tg. muresi rendőrség komiszárja, Georgescu Petre a constantai rendőrség komiszárja, Dumitru Alexandru segédkomiszár a bucurestii rendőrségen, Cristoveanu a brasovi (brassói) rendőrség alkomiszárja, Turtureanu Haralambie, a ploesti rendőrség alkomiszárja és Paulman Gheorghe a brasovi rendőrség komiszárja.

70 ezer tojást, 8000 baromtit, 300 kanna tejet kapott ajándékba Mussolini Milanóban

Róma, okt. 7.
Milánóban és a környékén óriási tömegek fogadták Mussolinit. A Duce felsőolaszországi útja valóságos diadalmat volt. A milánói és lombardiai termelők igen sok jelképes ajándékkal lepték meg Mussolinit, aki az ajándékokat jótékony célra adta. Az ajándékok között szerepelt

10 tonna gabona, 5 tonna kukorica, 10 tonna rizs, 70 ezer tojás, 60 mázsa sajt, 300 kanna tej, három kocsi egyéb tejtermék, 200 ökör, 150 sertés, 8000 baromfi. Ezenkívül rengeteg gyümölcsöt és zöldséget is kapott.

Halálos motorkerékpárszerencsétlenség ért egy lelkeszt Magyarországon

Sopron, okt. 7.
Göcze Gyula nemeskéri evangélikus lelkész halálos motorkerékpárszerencsétlenség áldozata lett. A lelkész csütörtök este hét órakor Csepregről hazamenet kitért Lövő felé, hogy az ottani körjegyzőt meglátogassa. Utiközben oldalkocsis motorkerékpárjával utólért egy előtte haladó szekert és ki akarta kerülni, azonban oly közel ment a szekérhez, hogy az oldalkocsi beleütközött a szekér első kerekébe. Göcze nagy ivben kirepült üléséről és oly szerencsétlenül esett

hogy koponya törési szenvedett és 20 perc alatt klszenvedett. A vizsgálat megindult: megállapították, hogy sem a szekér, sem a motorkerékpár nem volt kivilágítva.

CAPITOL Filmszínház

Hétfő

A kínai vámpír

(Fu Manchu feltámadása)

Az izgalmas filmjel — Előzőleg nagy zeneművészek koncertje filmen és új hradó!

Három lejért meggyilkolt egy gyermeket

Tizenöt évi fegyházra ítélték a bestiális gazdálkodót

Galati, okt. 7.
Ezelőtt két évvel történt, hogy Armand Niculea Giurgiulesi községbeli gazdálkodót galati ismerősei megérték, hogy szekerén vigye el falujába Limani Andrei nyolc éves kisfiút. A gazdálkodó el is vállalta a megbízatást, mert az gyanította, hogy a gyermekkel rokonai pénzt is küldenek. Amikor szekérével a mezőre ért,

a bestiális ember elvágta a szerencsétlen gyermek torkát. A kistű azonnal meghalt. Armand Niculea ezután kikutatta a gyermek ruháit, amelyekben azon-

ban mindössze — három lejt talált.

A gyilkos azután áldozatát bedobta az utszélén húzódó árokba. A gyilkosságot hamarosan felfedezték és az izmaili törvényszék:

tizenöt évi fegyházra ítélte a gyermekgyilkost. Armand felebbezett a galati táblához, amely azonban teljes egészében jóváhagyta a törvényszék ítéletét.

Az ítélet a falu lakossága körében megnyugvást keltett.

Carol király Sibiuban és Lugojon

Sibiu okt. 7.
Szombat délelőtt Carol király Tatarescu miniszterelnök társaságában Sibiuba érkezett, ahol egy iskolaalapkövetelési ünnepségen vett részt.

Lugoj okt. 7.
Vasárnap délelőtt menetrendszerű pontossággal befutott a lugoji pályaudvarra Carol király vonata. Az udvari vonat megérkezése előtt már megjötték Tatarescu mi-

niszterelnök, Inculet belügy, Anghelieson közoktatásügyi és Lepadatu kultuszminiszter. Az uralkodót Lugoj népe nagy ünnepséggel fogadta.

A király résztvett a katedrális felszentelésén és az agru diszkusztilésán. Délce nagy bankett volt, este pedig a király visszautazott Sinaia-ba.

Egész éjszakán át tartó ágyutűz után

Leverték a barcelonai kommunistákat

Teljesen összelőtték a barcelonai középületeket. Kivégzik Campanis elnököt és társait

Madrid okt. 7.
A spanyolországi eseményekben vasárnap döntő fordulat állott be. Barcelonában szombaton este kilenc órakor megjelent a katonai parancsnokság épületének erkélyén Campanis, Katalánia kormányzója és

bejelentette az egzbegyűlt néptömeg előtt, hogy a független Katalán köztársaság megalakult. Ugyancsak ezzel egyidejűleg Asana a baloldali pártok vezére bejelentette, hogy megalakítja forradalmi ellenkormá-

nyát, amely Spanyolországot baloldali köztársasággá proklamálja.

Amikor erről Lerroux értesült, azonnal utasítást adott a Cartagena előtt horgonyzó hadiflottának, hogy induljanak Barcelona ellen. Ugyancsak utnak indították a kormánycsapatokat is Barcelona felé.

A hadihajók az éjszaka folyamán értek Barcelona elé.

azonnal megkezdtek a kommunisták által

megszállt középületek ágyuzását. A katonai főhadiszállást, a városházát, a főposta épületét rommá lőtték. Ezután hata mukba kerítették a rádió épületét.

Egész éjszakán át tartott a harc, amelyből végül is a kormánycsapatok kerültek ki győztesen.

Campanis öt tábornokával együtt megadta magát, Asana megmenekült.

Campanist társával együtt hadbíróság elé állítják. Valószínűleg ítéllet vár rájuk.

Durva játék jellemezte az oradeai bajnoki találkozót

4:2 arányban győzött a Crisana az Universitatea től

2000 néző. Bíró: Murgu (Timisoara)

Crisana: Püllök, Szabó—Romanesca, Pintye—Nagy—Szőke, Csonka, Bonatiu—Barátky—Stetz.

Universitatea: Sepsi, Berger—Jankovics, Stefanescu—Gain—Ghilezan, Orza—Ploesteanu—Tobac—Surlasiu—Baciu.

U: kezd széllal szemben és máris Crisana kapu előtt a labda. Azonban ez csak addig tart, amíg Crisana játékos nem ér a labda. Az 5. perc meghozza az első gólt. Csonka lefut, centerez, Lakatos kapja a labdát, aki továbbítja a tisztán álló Stetznek. Stetz hatalmas lapos lövéssel küldi gólbá a labdát. 1:0.

A 10. percben Lakatos akarja megismételni ezt a bravurt, azonban Spesi kórnerre ment. A kórner eredménytelen, valamint eredménytelen a többi két kórner is, amelyik a félidőben esett. A gól után az U. óriási iramba kezd, amit a Crisana bekkje szilárdan állanak, bár mintha érezni lehetett volna Matei hiányát. Durva mezőnyjáték folyik, több játékos megsérül. A bíró azonban se nem lát, se nem hall. A határbíró kétségbeesetten iparkodik beleavatkozni a mérkőzésbe, azonban a játékosok között álló bíró ezt sem látja meg.

A második félidőben újra kezdik a durva játékot. Tíz percig folyik a gyilkos iramu játék, amikor Ploesteanu, az U. talán legszelidebben játszó összekötőjét lerugják úgy, hogy ájultan viszik ki a mentők, már hordágyra fektették, amikor az U. szabad-rugásból felfejlődik és Baciu védhetetlen gólt lő 1:1. Abban a pillanatban a hordágyon fekvő Ploesteanu örömeiben telugrik és rohan vissza a pályára játszani.

Hat percen keresztül szinte életveszélyes minden rugás, amit a futballisták lead-

nak. Minden pillanatban meg kell állítani a mérkőzést, mert hol egyik, hol a másik esik 1 ájultan. A 17. percben Lakatos kavardásból belövi a Crisana második gólját 2:1.

A 22-ik percben újabb Crisana gól. Sepi kifut és Barátky hátraadásából Lakatos az üres kapuba lövi a labdát. 3:1.

Ujból sebesültekkel van tele a mezőny. Hol egyik csapatból, hol másikkól megy le egy-egy játékos. Komolyan megsérül Szabó, aki hátrahúz egy labdát, közben fejére esik. Pár percig masszírozzák, amíg vissza tud jönni.

A 35-ik percben Stetz megszerzi a Crisana negyedik gólját. Mindenki megvan győződve arról, hogy ez a végeredmény. Egyesek biztatják a csapatot, hogy bosszúlják meg a Ripensián esett sérelmet. Csonka nagyon is igyekszik, de a labda helyett ő kerül Sepsi hálójába. A 44-ik percben a közönség már indul kifelé, amikor az U. egy veszélyes támadást vezet a Crisana kapu ellen, amelyet Ploesteanu eredményesít góllá 4:2.

Ezzel vége is a meccsnek. A Crisana-ból Lakatos vort a legjobb ember. Stetz addig mutatott, amíg sérülése ki nem ujult. Nem szabad lett volna öt ilyen nehéz küzdelembe küldeni, ahol csak fitt emberekre van szükség. Ném volt tréning és könnyen végződhetett volna kudarccal.

Az U-ból Jankovics, Gain és Ploesteanu mutattak.

A bíróról külön meg kell emlékeznünk, annyira rossz volt.

ál és átveszi a vezetést. Aár a mérkőzés teljesen nyílt volt, azonban érezni lehetett, hogy ezt a mérkőzést a magyar csapat nyeri. 34-ik percben tényleg megszületik az első gól és pedig Sárosi fejeséből 1:1.

Szünet után domborodik ki mindjobban a magyar csapat fölénye és biztosan küldi Sárosi a 3-ik percben a második magyar gólt az osztrák hálóba. Az osztrákok most negyed óráig ostrom alatt tartják a magyar kaput, de a magyar védők mindent pompásan paríroznak. Sőt a 28-ik percben Toldi gyönyörű gólt fejel 3:1.

A mérkőzés végén Gömbös Gyula magyar miniszterelnök, aki szintén jelen volt a mérkőzésen, beszédet mondott.

Phönix-Törekvés 4:1 (2:1)

Phönix: Ferenc, Koroni-Holczman, Kert Száva-Man, Lavini-Pfeifer-Faniberg-Prosler-Bojtos.

Törekvés: Farkas, Kobi-Fábián, Farkas II-Klein Jud-Sinkovics, Kertész-Boksa-Bakos-Domján-Liebner.

Durva játék jellemezte a mezőnyt. Az 5 percben sulos védelmi hibából Freiburger lövi az első gólt 1:0.

A bíró hibájából sok fölösleges összeküzdés a játékosok között. Azonban sok hibát nem lát meg ennek ellenére. Így a 25-ik percben Pfeifer offszeidban indult, a bíró nem veszi észre és megítéli a második gólt 2:0.

A második félidőben még jobban eldurvul a játék. A 20. percben Bojtos, aki a mezőny legjobb embere volt belövi a harmadik gólt 3:0.

Ekkor fejlődik fel a Törekvés és vezet néhány szép akciót, azonban csak a 30-ik percben sikerül Domján révén eredményt elérni 3:1.

A Phönix sem áll meg, újra góloz és ezúttal a végeredményt állítja be. A mérkőzés után, amikor a Phönix játékosai kocsikra szálltak kövekkel meghajigálták őket. Ferencz kapus súlyos sérüléseket szenvedett.

Biztosan győzött a magyar csapat

Magyarország-Ausztria 3:1 (1:1)

Európa Kupa-mérkőzés, 40 ezer néző. Bíró: Barlassina (olasz)

Budapest, okt. 7.
A magyar csapat bizonytalanul kezd a mérkőzésnek az lett a következménye, hogy Cserk-

jobbzeles megszerzi az osztrákoknak a vezetést 0:1.

Gólt a magyar csapat önmagára is

A Nemzeti Bajnokság egyéb eredményei

Cluj: Romania—CFR 2:1

Bucuresti: Ripensia—Venus 4:1

Timisoara: Kintza—Gloria 5:3

Szombaton:

Bucuresti: Ju

Unirea Tricolor 3:3